

**Grupa wiekowa:** dzieci 5+/młodzież

**Liczba uczestników:** max 25 osób

**Czas trwania:** 45/60 minut

**Cele:** propagowanie wartości społecznych, rozwój postaw obywatelskich, współpraca w grupie, kreowanie twórczych umiejętności

## **Materiały dla grupy 25 osób:**

- rzutnik, ekran, laptop,
- prezentacja artbooka *Takie coś* (do pobrania [TUTAJ](#)),
- arkusze papieru kolorowego,
- kolorowe bibuły,
- klej w szyfcie – 25 szt,
- nożyczki - 25 szt,
- taśmy dwustronne,
- wydrukowane litery (do pobrania [TUTAJ](#)),
- sznurek, tasiemki,
- zszywacze,
- dziurkacz.

## **Organizacja sali:**

W czasie warsztatów dzieci będą pracowały w 4 grupach. Będą dzieliły się materiałami (kolorowymi papierami, bibułą, taśmą).

## **Przed zajęciami:**

- pobierz plik artbooka *Takie coś*,
- przygotuj komputer, rzutnik i ekran,
- przygotuj materiały z listy, potnij sznurek na 25 cm kawałki dla każdego dziecka po jednym. .

### **Podstawa programowa:**

rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, budowanie naturalnej ciekawości poznawczej

## Dodatkowe informacje dla prowadzącego warsztaty:

Wiersz Edwarda Leara *Takie coś* w przekładzie Andrzeja Nowickiego pochodzi z tomu poezji wydanego nakładem wydawnictwa Drzewo Babel (2006) pt. *Dong, co ma świecący nos*. Tekst traktuje o inności wobec zastanej rzeczywistości. Autorką projektu graficzno-typograficznego artbooka *Takie coś* jest Anna Kaszuba-Dębska.

Bohater - *Takie Coś*, wędruje pośród krain należących do świata zwierząt, ptaków, ryb i owadów, wzbudzając zdziwienie i zainteresowanie ich mieszkańców. Choć swoją innością nie przystaje do żadnego z nich, to samotnie podróżując po obcych krainach, sam daje świadectwo ciekawości świata, otwarcia i przyjaźni.

Tematyka wiersza jest znakomitym pretekstem do dyskusji o wszelkich innościach i wykluczeniach, czy to z powodu pochodzenia, religii, koloru skóry, otyłości, choroby, czy też innego myślenia i światopoglądu.

Edward Lear urodził się 12 maja 1812 r. w Highgate. Zmarł 29 stycznia 1888 r. w Sanremie. Był angielskim poetą i rysownikiem, również autorem limeryków. Pochodził z wielodzietnej rodziny, wychowała go najstarsza siostra, Anna. W bardzo wczesnym wieku zaczął rysować i właśnie z rysunku utrzymywał się od piętnastego roku życia. Mimo słabego zdrowia był twórcą niezmiernie płodnym – pozostawił obszerne zbiory rysunków, ilustracji i obrazów olejnych. Przyjaźnił się z Alfredem Tennysonem, do którego wierszy narysował ponad 200 ilustracji. Przez pewien czas był nauczycielem rysunku królowej Wiktorii. Podróżował po całej Europie, do krajów Lewantu, Indii i Cejlonu. Ostatnie lata życia spędził na południu Europy, w Grecji i we Włoszech. Przez 17 lat jego wiernym towarzyszem życia i podróży był kot o imieniu Foss. Edward Lear był wybitnym rysownikiem i ilustratorem, do historii przeszedł jako twórca poezji nonsensownej i absurdalnej, w szczególności limeryków. Spośród jego ponad 20 książek, najbardziej znaną jest *A Book of Nonsense*, w której znajdują się limeryki i ilustracje autora.

## Przebieg zajęć:

- Zajęcia rozpocznij od projekcji artbooka (pobierz [TUTAJ](#)). Omów litery i tekst. Jeszcze nie czytaj. Zwróć uwagę dzieci na ilustracje do wiersza. Zapytaj, jak rozumieją słowo TOLERANCJA, czy już kiedyś je słyszały, a jeśli tak, to w jakich okolicznościach.
- Wyświetl na ekranie artbooka i przeczytaj go. Czytając, buduj napięcie. Białe strony w tej książce, to miejsce na wymyślanie przez dzieci bohatera, który w tej opowieści nie jest jednoznaczny. Pojawia się na białych tłach jako czerwone ślady. Pozwól dzieciom na krótką rozmowę i zadawaj pytania: „Czy już wiecie, kto to jest?”, „Jak myślicie, co to może być?”.
- Na przykładzie typograficznych ilustracji, wytłumacz dzieciom, co to jest typografia\* i jak można się nią bawić. Zwróć uwagę na literkowych bohaterów oraz na to jakimi rodzajami liter się wypowiadają. Po przeczytaniu książki zapytaj dzieci, czy już wiedzą, kim jest bohater o nazwie Takie coś, jest to okazja do ponownego zapytania - co to jest TOLERANCJA?.
- Podziel uczestników na 4 grupy i każdą z nich nazwij (inspirując się przeczytaną książką) nazwami krain, które odwiedzało *Takie coś*:
  - I grupa – to kraina SSAKÓW,
  - II grupa – to kraina PTAKÓW,
  - III grupa – to kraina RYB,
  - IV grupa – to kraina OWADÓW.
- Rozdaj grupom materiały plastyczne i przydziel zadania:
  - I grupa/kraina SSAKÓW – wykonuje papierowe maski teatralne\*\* zwierząt występujących w książce (np. lew, lis, słoń, wilk),

\*Typografia – technika druku wypukłego oraz dziedzina, która koncentruje się na kształtowaniu struktur i aranżacji języka w jego wizualnym wymiarze. Zajmuje się doбором pisma, jego użyciem i składem. O typografii można mówić również w kontekście: poligrafii, drukarstwa, stosowania czcionek. Typografia to również zagadnienia dotyczące projektowania drukowanych liter i innych znaków pisarskich (zarówno czcionek, jak i fontów) oraz wzajemnych relacji pomiędzy tymi znakami i grupami znaków, układu graficznego drukowanej strony, sztuki użytkowej zajmującej się estetyką szaty graficznej publikacji, układu graficznego strony w witrynie WWW.

\*\*Maska teatralna – służy do zasłonięcia twarzy, by wcielić się w odgrywaną rolę sceniczną.

- II grupa/kraina PTAKÓW – wykonuje papierowe maski ptaków występujących w książce (np. sowa, paw, kruk),
  - III grupa/kraina RYB – wykonuje papierowe maski ryb występujących w książce (np. rekin, sum, okoń, śledź),
  - IV grupa/kraina OWADÓW – wykonuje papierowe maski owadów występujących w książce (np. bąk, pszczoła, motyl).
- Prowadź zajęcia plastyczne tak, aby każdy uczestnik wykonał maskę przedstawiającą bohatera: ssaka, ptaka, rybę, owada. Pamiętajcie o wycięciu otworów na oczy i usta. Maski można dowolnie ozdobić np. zrobić lwią grzywę z żółtej bibuły. Kiedy będą już gotowe, pomóż dzieciom w zrobieniu dziurek i przeciągnięciu przez nie sznurka, by mogły założyć je na twarz. Ważne! Podczas ozdabiania zwierzęcych masek wykorzystajcie wycięte lub wytargane litery.
- Po wykonaniu masek przeczytaj artbooka jeszcze raz. Jeśli dzieci potrafią już czytać, mogą to zrobić samodzielnie, jeśli nie, to czytaj powoli. Pozwól dzieciom odgrywać rolę w maskach. Najpierw grupa SSAKÓW prezentuje swoje maski i odgrywa nimi rolę czytanej z ekranu opowieści. Potem kolejne grupy: PTAKI, RYBY, OWADY. Po wspólnym czytaniu i zabawie teatralnej porozmawiajcie o tym, jakie są wykonane przez nich prace: czy są ładne, kolorowe, różnorodne, inne od siebie, ciekawe?
- Rozmawiając o kolorowych i różnorodnych maskach, podsumuj dziecięce spostrzeżenia i wspólnie określcie, co to jest tolerancja. Na zakończenie, na podstawie wiersza *Takie coś*, jeszcze raz powiedz o tym, jak można różnić się i być innym (grubym, chudym, małym, wielkim, w okularach, w aparacie na zęby, z innym kolorem skóry), a równocześnie akceptowanym przez większość.